

Erdőszámadás 2022

A 2022-es év a világgazdaság számára rendkívül változatos és kihívásokkal teli időszakot hozott. A világjárvány hatásai továbbra is érezhetőek voltak, ám emellett az orosz-ukrán háború következményei is erőteljesen befolyásolták a globális gazdaságot. Az ellátási láncok világméretű zavarai gyakran hozzájárultak a termelési és szállítási késésekhez, ami a fogyasztói árak emelkedését okozta. Az energiaárak és a nyersanyagok árai instabillá váltak, és azok hatása számos iparágban érezhető volt. A világ egyes részein a gazdasági növekedés folytatódott, és számos országban megkezdtek a gazdasági reformokat és infrastruktúrális fejlesztéseket. Az életmódbeli változások és az online kereskedelem továbbra is fontos szerepet játszottak az üzleti modellek átalakításában. Mindezek a globális gazdasági tendenciák együtt, összetett képet alkottak az 2022-es világgazdaságról, és az egyes országok és vállalatok különböző módon reagáltak a kihívásokra és a lehetőségekre. Az alábbiakban részletesen mutatjuk be, hogy *hogyan alakultak ezek a trendek az állami erdészeti részvénytársaságok szempontjából az elmúlt év során.*

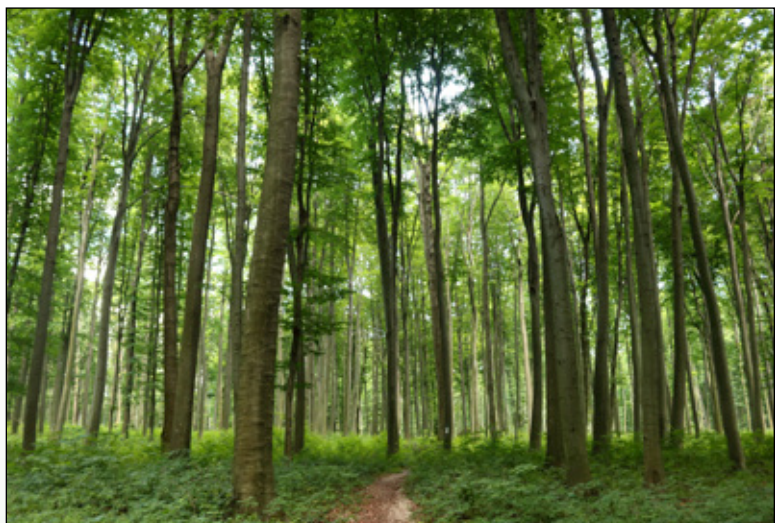
A tűzifa mint energiahordozó szerepe a háború kirobbanása után azonnal felértékelődött. A tűzifa alapanyag belföldi értékesítését segítő kormányzati intézkedések már a tavaszi időszak végén elkezdődtek, és voltaképpen ezek határozták meg az erdészeti társaságok 2022. évi eredményének alakulását.

A 21 erdészeti társaság 2022-ben közel 1,1 millió hektár állami erdőt kezelte. A cégcsoport összvagyonát a mérlegekben 198,1 milliárd forintra értékelték, amely 2022-ben 35,2 milliárd forintra nőtt – ez kifejezetten nagy, 22%-os növekedést jelent. E vagyon növekedésének fő forrásai a társaságok adózott eredményei, tulajdonosi támogatások és költségtérítési, valamint európai uniós támogatások voltak.

A társaságok összesen 16,7 milliárd forintot fektettek be fejlesztésekbe, és ezeknek a forrásoknak jelentős részét a turisztikai és közjóléti eszközök bővítésére és modernizálására fordították.

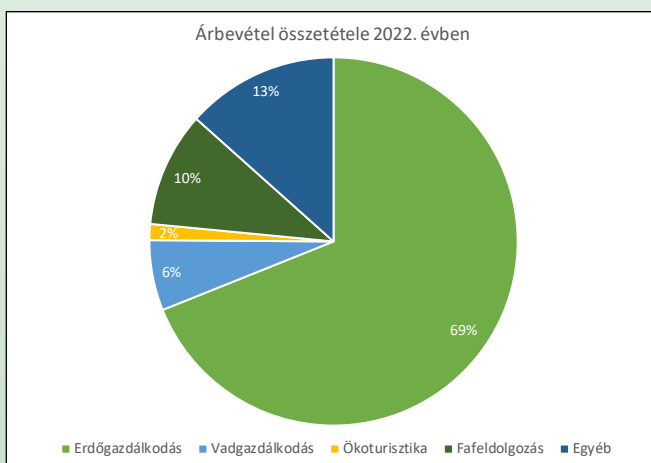
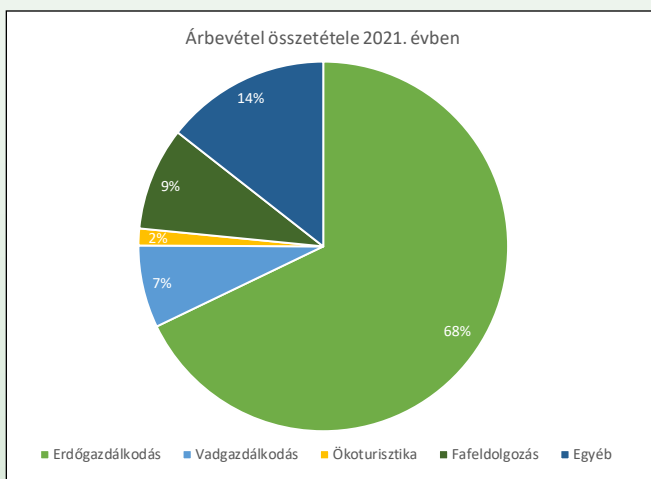
Az erdészeti társaságok összesített jegyzett tőkéje 36,2 milliárd forint, a saját tőkéjük összértéke pedig elérte a 118,3 milliárd forintot. A kötelezettségeik állománya 2022-ben közel 19,2 milliárd forintra növekedett, összességében 45,2 milliárd forintot tett ki. Az erdészeti társaságok többsége képes volt finanszírozni működését külső források bevonása nélkül, még kedvezőtlen külgazdasági körülmények között is. A cégek céltartalékai összességében 84%-kal növekedtek, a társaságok szinte mindegyike indokoltnak találta az óvatosságot.

A cégcsoport összesített nettó árbevétele 132,7 milliárd forint volt, ami 2021-hez képest 31,6 milliárd forintos növekedést jelent. Az árbevétel 76,7%-a az erdőgazdálkodásból származott, míg a vállalkozói tevékenységük 23,3%-al járult hozzá a bevételekhez. Az export értékesítés árbevétele a teljes árbevétel 19,7%-át tette ki, ez az arány a bázisévhez képest, a belföldi tűzifakereslet élénkülése miatt csökkent. A faipari üzletág a vállalkozások között meghatározó volt, az árbevétele meghaladta a 9 milliárd forintot.

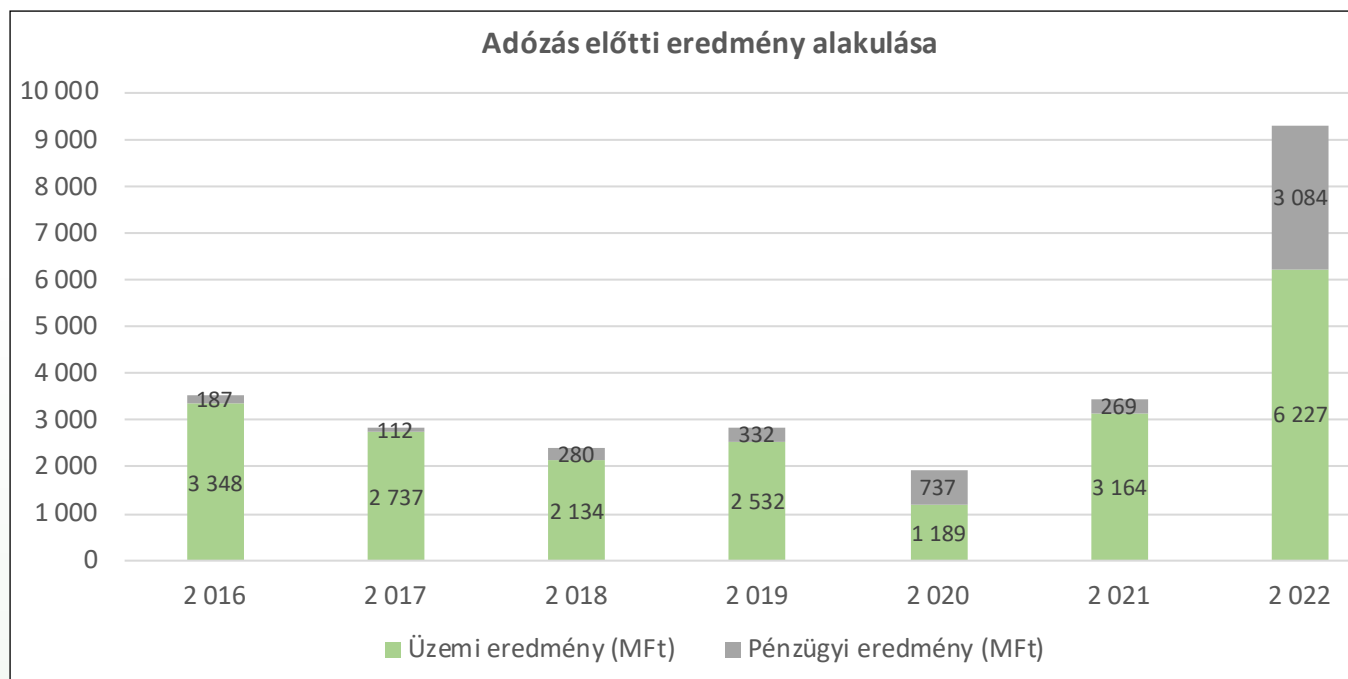

Az üzleti tervet a társaságok még az orosz-ukrán konfliktus kitörése előtt készítették el, így nem számolhattak a háború kedvezőtlen, a globális gazdaságot is megrengető negatív hatásaival. Ennek ellenére a 21 társaság mindegyike sikeresen gazdálkodott, az adózás előtti eredményük összesen 9,3 milliárd forint volt, ami az utóbbi tíz év legmagasabb eredménye.

Ez alapvetően a fahasználati ágazat teljesítésének köszönhető: az értékesítési volumen növekedése mellett a tűzifa

1. ábra. Az állami erdőgazdaságok árbevétel összetétele 2021-ben és 2022-ben

2. ábra. Az állami erdőgazdaságok 2022. évi adózás előtti eredmény alakulása

lokális piacokon történő elhelyezése egyértelműen többlet-fedezetet eredményezett. Az üzemi eredmény javulása mellett a devizában lévő pénzeszközök év végi értékelése a forint értékének csökkenése miatt, néhány társaságnak szignifikáns pénzügyi előnyt hozott.

Az erdészeti társaságok jövedelmezősége a kedvezőtlen külső hatások ellenére javult az elmúlt évben, az árbevétel-arányos adózás előtti eredmény jelentősen nőtt.

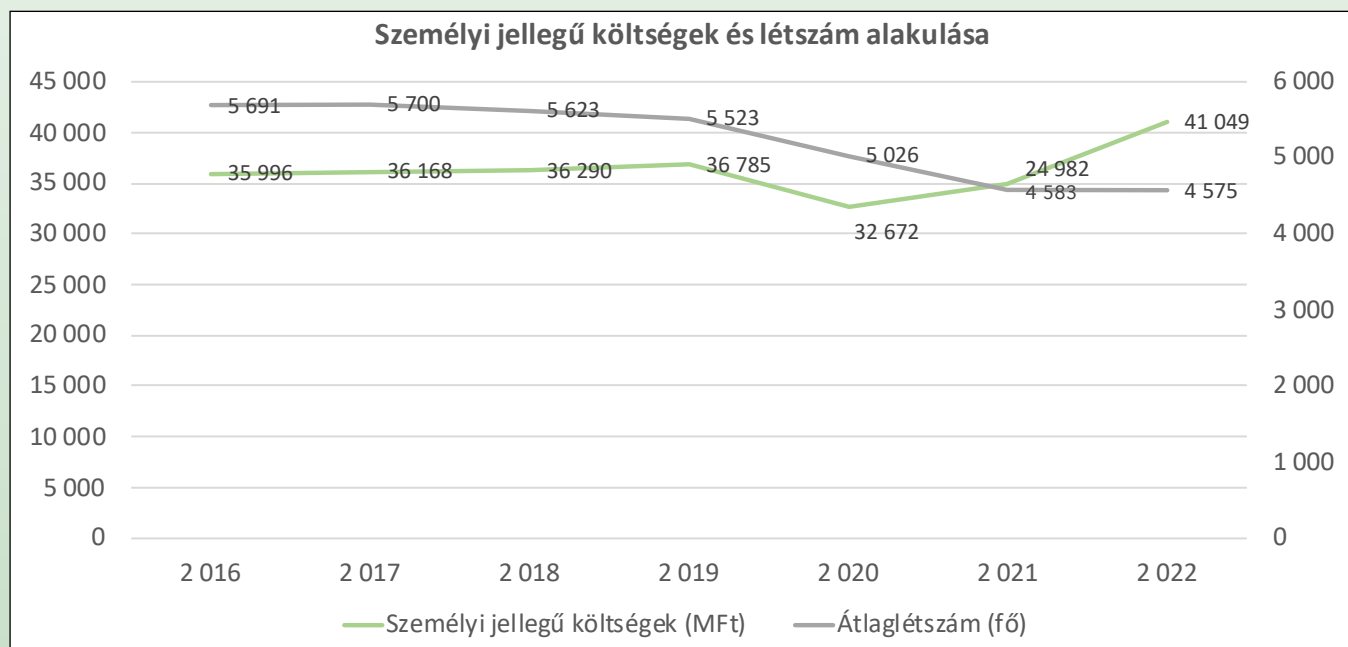
Ugyanakkor a közjóléti ágazatnak továbbra is hiányt kellett kezelnie, amelynek mértéke mintegy 2,6 milliárd forintot tett ki. A természetvédelmi korlátozások miatt bekövetkező jövedelemkiesés továbbra is jelentős, ez évente hozzávetőlegesen 7-10 milliárd forintra becsülhető.

A társaságok üzletmenetét jelentősen befolyásolta „Az állami erdészeti társaságok tűzifa alapanyag lakossági forgalmazásának egyes kérdéseiről szóló 355/2022. (IX. 19.) Kor-

mányrendelet”, amely maximált árú tűzifa programot hirdetett meg. A háborút megelőző esztendőkből a cégcsoport évente 420-460 ezer m³ tűzifát értékesített belföldön, 2022-ben a belföldi értékesítés 868 000 m³ volt. A társaságok 2022. évi adózott eredményük terhére 5,5 Mrd Ft osztalék fizetésével támogatták a költségvetést.

Az előző években a bérek és a személyi jellegű költségek dinamikusan növekedtek, és ez a kereseti szint folyamatos emelkedését eredményezte a társaságok többségében, miközben az átlaglétszám csökkent.

2022-ben, miközben a társaságok teljesítették eredményterveiket és stabilizálták likviditásukat, a személyi jellegű költségeiket átlagosan 17,3%-kal növelték. Ezek a költségek 35,0 milliárd forintról 41,0 milliárd forintra nőttek, eközben a foglalkoztatottak száma 4 603 főről 4 672 főre emelkedett.

3. ábra. Személyi jellegű költségek és a létszám alakulása 2023-ban az állami erdőgazdaságokban

A társaságok megfelelő színvonalon teljesítették erdőművelési feladataikat, *egyre nagyobb teret engedve a korszerű erdőfelújítási technológiák elterjedésének*. Ez azt eredményezte, hogy az elmúlt három évben átlagosan 76 582 hektárnyi kötelezettség alatt álló területen végeztek erdőfelújítási tevékenységet, és évente átlagosan 11,6 milliárd forintot fordítottak erre a célra.

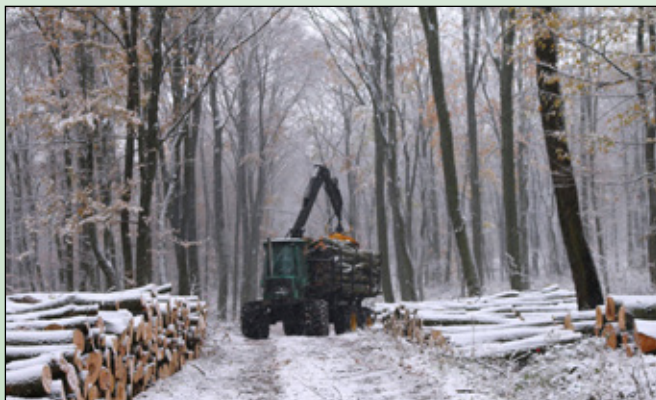
A domb- és hegyvidéki erdészeti társaságokban az erdővédelmi kerítések költségei és a természetes újulat hiánya jelentősen drágították az erdőművelést. Az erdőművelési ágazatnak a legnagyobb kibívást a túlszaporodott nagyvadállomány jelentette.

Az erdészeti társaságok 2022-ben aktívan részt vettek különböző erdősítési programokban, beleértve a településfásítást, az újszülöttek erdejének telepítését és az önerdősült területek erdővé alakítását. Ennek eredményeként 2022-ben összesen 523 hektár erdőt telepítettek.

A társaságok 2022-ben összesen 4 242 000 m³ fát termeltek ki a kezelt erdőterületekről, ami magasabb volt az előző évekhez képest, *de még így is az erdőtervi kereteken belül maradt*. A fakitermelés költségei a megnövekedett energiaárak miatt számottevően növekedtek, és ezt az üzletágat is folyamatos munkaerőhiány jellemezte. A társaságok saját erőből és tulajdonosi támogatásból hajtottak végre technológiai fejlesztéseket az ágazatban.

A háború miatt szinte minden nyersanyagpiac felélénkült, így *az összes faválaszték esetében erős keresleti piac alakult ki* már az év első negyedévében. A tömegtermékek (rostfa, papírfa, tűzifa) piacán 2022 tavaszára egész Európában régen nem látott kereslet jelentkezett, és számos kormány korlátozta a stratégiai nyersanyagok kivitelét.

A választékok értékesítési árai jelentősen és hirtelen nőttek, a vastagfa átlagára cégcsoport szinten 23 491 forint/m³ volt, ami mintegy 5 000 forinttal haladta meg az előző évi átlagot.

A fabaszárnálatti ágazat árbevétele 90,1 milliárd forint volt, ami 23 milliárd forinttal magasabb az előző évinél. Az erdészeti társaságok összesített fakészlete 2022 végén 570 ezer m³-re csökkent.

A vadászati ágazatnak a háború hatásai – vadászati turizmus visszaesése – mellett az afrikai sertéspestis miatti korlátozásokkal is szembe kellett néznie. A társaságok összesen 909 ezer hektáron gyakorolták vadászati jogukat, és 2022-ben 83 711 vadat ejtettek el, amely 8,2 milliárd forint árbevételt hozott. *Az erdészeti társaságok számára továbbra is kibívást jelent a túlszaporodott nagyvadállomány, amely bátraltatja az erdők természetes megújítását, és jelentős költségnövekedést okoz a felújítás során*.

Az erdészeti társaságok az elmúlt évtized során jelentősen növelték ökoturisztika eszközállományukat hazai és uniós források felhasználásával. *Több száz millió forintot fordítanak évente létesítményeik, mint például kilátók, pihenőhelyek, erdei iskolák, erdei vasutak, parkerdők és turistabázisok fenntartására, bár a turisztikai tevékenységből származó bevételeik nem fedezik teljes mértékben a fenntartási költségeket*. Az ágazat a koronavírus járvány lecsengése után magára talált, és a szomszédunkban dúló háború ellenére mind a látogatószámok, vendégéjszakák, mind a bevételek meghaladták a 2019. évi – koronavírus járvány előtti – szintet. Az ágazat tárgyévi ráfordításai 5,4 milliárd forintot tettek ki.

A nagyobb beszerzések esetében 2022-ben jól működött a központi koordináció, az egyes területekért felelős társaságok irányítása mellett, a csoport optimálisan használta ki a szinergiákban rejlő lehetőségeket.

Az erdészeti társaságok 2022-ben is részt vettek különböző kormányzati programokban. A közfoglalkoztatási program keretein belül 1367 fő álláskereső határozott idejű foglalkoztatását biztosították az állami erdészeti ágazatban.

A korábban már említett „Az állami erdészeti társaságok tűzifa alapanyag lakossági forgalmazásának egyes kérdéseiről szóló 355/2022. (IX. 19.) Kormányrendelet” mellett, a szociális tűzifa-program keretein belül 2107 önkormányzat igényeit elégítették ki, összesen 210 000 köbméter tűzifa leszállításával.

A maximál árú tűzifa értékesítési program 2023. augusztus 31-én sikerrel zárult, az összes beérkezett és kifizetett igényt kiszolgálták és példaértékű volt az erdészeti társaságok együttműködése az országos tűzifa-ellátás biztosításában.

Szentpéteri Sándor fősztályvezető, AM EFIF
Fotók: **Bakonyerdő Zrt.**